

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 37Ps/26/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117219190
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2018:5117219190.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou Mgr. Silviou Tisovou v právnej veci:

E. L., nar. XX.XX.XXXX,

bytom M. XXX, zastúpená procesným opatrovníkom: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, o návrhu navrhovateľky: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, právne zastúpená HADBÁBNA & spol., advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Prielohy 1012/1C, Žilina, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. O b m e d z u j e E.u L., nar. XX.X.XXXX, v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá na žiadne právne úkony okrem:

- realizácie práva voliť vo všeobecných voľbách
- nakladania s finančnými prostriedkami v sume do 1 €/týždenne
- uzatvárania scudzovacích zmlúv (ako kúpna, darovacia a zámenná zmluva a zmluva o výpožičke), ktorých predmetom sú hnutelné veci v hodnote do 10 €.

II. Ustanovuje E. L. opatrovníčku C. L., nar. X.XX.XXXX, ktorá ju bude zastupovať pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilá, zabezpečovať starostlivosť o ňu a spravovať jej majetok vo všetkých veciach; ak nejde o bežné veci, je na nakladanie s jej majetkom potrebné schválenie súdu.

III. Opatrovníčka je p o v i n n á dvakrát ročne vždy k 30.06. a 31.12. predložiť súdu správy o opatrovankyni a správy o nakladaní s jej majetkom a po skončení funkcie opatrovníka je p o v i n n á predložiť záverečný účet zo správy jej majetku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

V. Slovenskej republike náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1) Navrhovateľka návrhom podaným na súde dňa 23.06.2017 žiadala o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony svojej sestry E. L. z dôvodu, že menovanej bola v rannom štádiu veku diagnostikovaná psychomotorická retardácia, mentálne a telesné postihnutie, ktoré spôsobuje narušenie normálneho duševného vývoja jedinca.

2) Za procesného opatrovníka súd uznesením, č. k. 37Ps/26/2017-14 zo dňa 17.07.2017, ustanovil C. L., ktorá s ustanovením za opatrovníka súhlasila.

3) Súd vo veci vykonal dokazovanie súdnym znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) MUDr. Stanislavom Kollárom.

4) Z vykonaného znaleckého dokazovania je nepochybné, že u E. L. ide o vážnu duševnú poruchu v pravom slova zmysle - stredne ťažkú duševnú zaostalosť (podľa starých klasifikácií tzv. imbecilita). Porucha sa u nej prejavuje globálnym zaostávaním všetkých jej duševných schopností od útleho detstva, jej aktuálny mentálny vek zodpovedá úrovni niekoľkoročného dieťaťa. Nie je schopná samostatného pohybu v societe, nie je schopná rozhodovania a predvídania, uvedomenia si svojho konania a jeho možných následkov. Je vysoko ovplyvniteľná, zameraná na uspokojenie svojich základných pudových potrieb. Zvláda len niektoré sebaobslužné činnosti, vyžaduje vedenie aj v bežných denných aktivitách. Nie je schopná samostatnej existencie, vyžaduje trvalý, 24 hodinový dozor a usmerňovanie zo strany druhých osôb. Duševná porucha je trvalého charakteru a má absolútne nepriaznivý dosah na jej schopnosť robiť právne úkony. Menovaná nie je schopná ovládať a posúdiť svoje konanie, nie je schopná nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby, postarať sa o svoje veci.

5) Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

6) Podľa § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

7) Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonný zástupca občana, ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť bola obmedzená je súdom ustanovený opatrovník.

8) Podľa § 28 Občianskeho zákonníka, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

9) Podľa § 239 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

10) Podľa § 240 ods. 3 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

11) Podľa § 243 ods. 1, 2, 3 CMP, súd vylúčne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná (ods. 1). Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadom (ods. 2). Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vylúčne ju súd vždy (ods. 3).

12) Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

13) Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

14) Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

15) Podľa § 277 ods. 2 CMP, súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

16) Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

17) Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18) Inštitút obmedzenia spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou, ale opatrením, ktoré slúži predovšetkým na ochranu záujmov fyzickej osoby, ktorá pre svoj duševný stav nie je schopná robiť právne úkony s dostatočnou zodpovednosťou. Prichádza do úvahy vtedy, ak je z objektívneho hľadiska nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť uskutočňovať konkrétne právne úkony, pričom je potrebné posudzovať schopnosť uskutočňovať tieto úkony s prihliadnutím na všetky individuálne pomery osoby, ako aj na sociálnu stránku prostredia, v ktorom táto osoba žije. Súd musí zabezpečiť úplné a spoľahlivé zistenie osobných pomerov tejto osoby, teda preskúmať ako sa vyšetovaná osoba prejavuje pri sociálnom kontakte s členmi občianskej spoločnosti, ako sa správa v každodennom živote, ako sa stará o svoje potreby a potreby svojej rodiny, ako nakladá a hospodári so svojimi finančnými prostriedkami a so svojím ďalším majetkom a ako sa správa v rozmanitých životných situáciách. Iba súhrnným hodnotením všetkých okolností možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pričom je súčasne potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer tohto inštitútu, a to rešpektovanie súkromia a ľudskej dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby. Primárne sa pritom sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný či záujem tretích osôb. Je preto zároveň potrebné dôsledne dbať na to, aby nedošlo k obmedzeniu vo väčšom rozsahu než je to nevyhnutne potrebné na ochranu základných práv tretích osôb a iných ústavne chránených hodnôt.

19) Vykonaným dokazovaním bolo v predmetnom konaní preukázané, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony E. L. je nevyhnutné na ochranu jej záujmov. U menovanej bola diagnostikovaná vážna duševná porucha - stredne ťažká duševná zaostalosť, ktorá je trvalého charakteru.

20) Súd po posúdení všetkých okolností prípadu dospel k záveru, že E. L. nie je spôsobilá vykonávať žiadne právne úkony okrem tých, ktoré bližšie vymedzil vo výroku tohto rozsudku. Tie právne úkony, na ktoré spôsobilosť E. L. zostala zachovaná, boli určené s ohľadom na ochranu jej osoby, v hodnote, v ktorej jej môže vzniknúť nanajvýš nepatrná škoda resp. pri realizácii volebného práva, ktorým nemôže ohroziť seba ani iných. Tieto právne úkony je E. L. spôsobilá robiť, či už samostatne alebo za súčinnosti (pomoci) inej osoby.

21) Súd zároveň podľa § 248 CMP ustanovil menovanej opatrovníka, a to jej matku C. L., ktorá bude menovanú zastupovať v rozsahu jej obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony. U tejto osoby je predpoklad, že svoje práva a povinnosti bude plniť v prospech osoby, ktorej spôsobilosť súd obmedzil.

22) O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nepriznal a v zmysle ustanovenia § 251 ods. 1 CMP nepriznal ani štátu náhradu trov konania.

23) Po vyhlásení rozsudku sa navrhovateľka a opatrovník vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní je potrebné uviesť:

- všeobecné náležitosti podania (§ 127 ods. 1 a 2 CSP), t. j.:

ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania

- proti ktorému rozhodnutiu smeruje,

- v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda; rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania,

- z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a

- čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené procesné podmienky,
- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, alebo
- súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.